STARTNOTITIE OPSTELLING LOKALE SOCIALE AGENDA 2022-2026

1. Inleiding

In het Uitvoeringsprogramma bij het Coalitieakkoord 2021-2026 *Een nieuwe start* is opgenomen, dat in 2022 een nieuwe Lokale Sociale Agenda (LSA) zal worden opgesteld. De agenda geeft een overkoepelend kader voor het brede sociaal domein van de gemeente Vught. Dat wil zeggen: van basisvoorwaarden als goede buurten en wijken met ontmoetingsplekken, sport, cultuur en onderwijs tot jeugdhulp, zorg, inkomensvoorzieningen en ondersteuning bij (het vinden van) werk.
De LSA heeft een relatie met andere beleidsontwikkelingen, zoals gezondheidsbeleid (met als centraal begrip 'positieve gezondheid'), inclusiebeleid, de Lokale Educatieve Agenda. Ook met onder meer subsidiebeleid en accommodatiebeleid liggen er verbindingen. De samenhang tussen de verschillende ontwikkelingen zal in de LSA in beeld worden gebracht.
Naast het overkoepelende kader voor het sociaal domein zullen in de LSA enkele speerpunten worden gekozen: onderwerpen of thema's waar de komende jaren extra focus op zal liggen.
Naast de beleidsontwikkeling kijken we ook naar de dienstverlening, de uitvoering in Wegwijs+. Daarom loopt, parallel aan het proces van de LSA, het traject voor de doorontwikkeling van Wegwijs+.

In deze notitie geven we eerst kort weer waar we nu staan (par. 2). Vervolgens geven we aan wat straks in de LSA aan bod zal komen (par. 3). In paragraaf 4 wordt het proces van de totstandkoming weergegeven: wie worden er betrokken, met welk doel, hoe pakken we dit aan?
In paragraaf 5 leggen we de raad enkele vragen voor. De inbreng van de raad wordt meegenomen zowel voor het participatieproces als voor de inhoud van de Lokale Sociale Agenda voor de komende jaren.

2. Waar staan we nu

De vorige notitie over het lokale sociale beleid, *Wij zijn Vught,* dateert uit 2017. Als centrale doelstelling werd daarin opgenomen: *"Iedereen kan meedoen, ongeacht leeftijd, beperking, inkomen of afkomst, zo zelfstandig en volwaardig mogelijk' (…). Het gaat daarbij over deelnemen aan de maatschappij in brede zin: werken, wonen, opgroeien, vrije tijd enz. Doel is een gemeente waarin het prettig samenleven is en een betrokken gemeenschap die tegen een stootje kan."*
De volgende uitgangspunten werden centraal gezet:
a. Preventie als vertrekpunt
b. Waar kan in eigen regie
c. De eigen leefwereld staat centraal
d. Zo gewoon en zo dichtbij mogelijk
e. Met de juiste partners
In de bijbehorende uitvoeringsagenda werden zes onderwerpen in de spotlights gezet: Jeugd, Mantelzorg, Toegankelijkheid, Ontmoeten en zinvolle daginvulling, Wijkpunten en Armoede. Op al deze onderwerpen zijn de afgelopen jaren stappen gezet. Bij de verlenging van de LSA 2017 is in een raadsinformatiebrief een overzicht gegeven van de stand van zaken over de verschillende onderdelen.

De context van de LSA die we nu opstellen is een andere dan vijf jaar geleden. De transities van taken van Rijk naar gemeente (Wmo, Jeugdhulp, Participatiewet) speelden bij de opstelling van de vorige agenda een centrale rol, er was zorg dat mensen tussen wal en schip zouden vallen. Nu zijn de taken die voortvloeien uit deze drie wetten volwaardig ingebed in beleid en in de organisatie.
We benadrukken daarbij, dat de op te stellen LSA geen bezuinigingsdoelstelling heeft. Wel willen we kijken of we de beschikbare middelen nog op de beste manier inzetten. En kijken we naar nieuwe vraagstukken die mogelijk (extra) inzet vragen.

3. Wat wordt de inhoud van de LSA 2022-2026?

In grote lijnen zal de nieuwe LSA uit de volgende onderdelen bestaan.

a. Kaders en uitgangspunten: waar staan we voor?
Uit het Coalitieakkoord en het Uitvoeringsprogramma halen we de volgende kernzinnen voor het sociaal domein:
-we zijn een zorgzame gemeente voor inwoners die dat nodig hebben. Inwoners kunnen op ons rekenen als ze zich niet meer helemaal zelf of met behulp van hun omgeving kunnen redden
-we willen een inclusieve samenleving zijn: iedereen moet mee kunnen doen
-maatwerk waarbij bewoners centraal staan: zij houden zoveel mogelijk zelf regie op hun ondersteuningsvraag en wij leveren de zorg die daadwerkelijk bij die vraag past
-preventie is een sleutelwoord: waar mogelijk willen we (zwaardere) zorg voorkomen. Daarbij hoort ook aandacht voor vroege interventies bij problemen (bijv. bij dementie) en aandacht voor netwerkversterking van inwoners en het tegengaan van eenzaamheid
-we hechten belang aan een goede uitvoering van gemeentelijke taken (dit geldt zowel voor de gemeente zelf als voor de ondersteuning en zorg die de gemeente laat uitvoeren door andere partijen).

Deze punten zullen we verder uitwerken in de LSA. Ook zullen we daarin ingaan op de rol van de gemeente in het sociaal domein.

b. *Een probleemverkenning: wat speelt er in Vught*? We kijken hierbij naar beschikbare cijfers, en naar dat wat we ophalen in het participatietraject (zie par. 4). Natuurlijk houden we rekening met landelijke ontwikkelingen, bijv. op basis van het regeerakkoord (denk aan de aangekondigde bezuiniging op de jeugdzorg).

c. *Focus*: we maken een keuze voor enkele onderwerpen waar we extra op inzetten. Deze speerpunten komen uit de probleemverkenning en uit het participatietraject. Daarbij geven we waar mogelijk indicatoren aan. Wel merken we op, dat voor bijv. onderwerpen op het gebied van preventie het lastig kan zijn om adequate indicatoren te vinden, dat wil zeggen: indicatoren die met enige regelmaat goed meetbaar zijn en ook inzicht geven in het gestelde doel.

In de LSA zullen we ook de samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen en –ontwikkelingen in beeld brengen.

4. Aanpak participatie

Kaders en uitgangspunten
Dit zien wij als onderdeel van de kaderstellende rol van de raad. Op basis van het coalitieakkoord en het uitvoeringsprogramma hebben wij in par. 3 onder a. een aantal punten uit het coalitieakkoord aangegeven. Bij de bespreking van deze startnotitie verzoeken wij u om eventuele aanvullingen mee te geven (zie de vragen onder paragraaf 5).

Ophalen inbreng stakeholders en inwoners:
Doel: verdere inkleuring van wat er speelt in Vught, waar mogelijkheden liggen voor invulling van de visie, hoe de kaders in praktijk kunnen worden gebracht, en meedenken over wat er kan/moet gebeuren en waar prioriteiten liggen. Mede creëren van draagvlak voor de keuzes die later komen.
Niveau van participatie: consulteren, informatie en meningen ophalen, die meegenomen worden bij de opstelling. Bestuur beslist.
NB Waar mogelijk en wenselijk lopen hier de trajecten voor de LSA en de doorontwikkeling Wegwijs+ parallel en deels samen. Daarmee wordt bijv. ook dubbele uitvraag bij bepaalde partijen voorkomen.

Voor de gesprekken met stakeholders vinden we het van belang, dat kruisbestuiving tussen verschillende partijen mogelijk is. Samen praten over een onderwerp geeft vaak nieuwe inzichten in wat er speelt en in mogelijke oplossingen. We maken daarom, in overleg met betrokken partijen, zoveel mogelijk gebruik van overleggen waar al meerdere partners bij elkaar komen, zoals het overleg Jeugd en Veiligheid, Samen Sterk in de Wijk, het netwerk mantelzorgondersteuning etc. Als dit niet 'dekkend' is voor het geheel van betrokken partijen, zullen we daar een apart overleg voor organiseren. Bij de keuze voor de stakeholders gaan we uit van het brede sociale domein.
In de bijeenkomsten wordt vooraf aangegeven wat het doel is van het gesprek, wat er gedaan wordt met de uitkomsten, en wat het vervolgtraject is. We werken aan de hand van een aantal topics, deels gelijk voor alle partijen, deels toegespitst op de partijen waarmee het overleg wordt gevoerd.

Bij de opstelling van de vorige LSA bleek het lastig om inwoners te betrekken bij het traject. Met medeneming van die ervaringen willen we het perspectief van (individuele) inwoners op de volgende manieren in beeld krijgen:
-vanuit de stakeholders (deels vrijwilligersorganisaties) wordt al een beeld verkregen
-we betrekken de Adviesraad Sociaal Domein bij de LSA, ook zij brengen het perspectief van inwoners in (zie ook hieronder)
-we zorgen dat ervaringsdeskundigen ofwel in de stakeholders-bijeenkomsten ofwel apart gehoord worden
-we stellen gerichte vragen via het Platform *Wijinvught.nl.* Dat zal gaan om vragen als: weten inwoners de weg te vinden, weten ze waar ze terecht kunnen? Wat vinden ze goed gaan in Vught, wat kan er beter? Zijn er bijv. voorzieningen die ze missen? Dit vereist concrete en gerichte vragen. We zullen inwoners op verschillende manieren benaderen, o.a. via stakeholders, om een breed publiek te bereiken, naast algemene communicatie.

Rol Adviesraad Sociaal Domein (ASD):
Zoals geschetst brengt de ASD het inwonersperspectief in. Waar inwoners over specifieke en concrete onderwerpen worden bevraagd, bewaakt de ASD het overzicht over het geheel. We betrekken de ASD vanaf het begin, en vragen hen om input. Tijdens

het traject zullen we hen regelmatig bijpraten en om reactie vragen. Aan het eind vragen wij hen advies over het eindproduct. Mogelijk sluiten zij aan bij één of meer bijeenkomsten.

Optioneel: afhankelijk van de uitkomsten van het eerste deel van het traject diepen we enkele thema's aanvullend uit in een groep.

Tijdpad:

Activiteit	***Planning***
Bijeenzoeken gegevens over wat er speelt in het sociaal domein	April-juni 2022
Gesprekken stakeholders	April tot begin juli 2022
Betrekken inwoners, voorbereiding	Juni-juli 2022
Betrekken inwoners: vragenlijsten	Augustus-september 2022
Verwerken uitkomsten, conceptstuk	September-oktober 2022
Adviesaanvraag ASD	Oktober (uiterlijk begin november)
Behandeling College	December 2022
Behandeling raad	Eerste raad van 2023

5. Vragen aan de raad

1. In paragraaf 3 zijn relevante onderdelen uit het Coalitieakkoord en het Uitvoeringsprogramma weergegeven, als kaders voor het brede sociaal domein. Wat wilt u het college meegeven voor een verdere aan- en invulling van de kaders?
2. Kunt u zich vinden in de voorgestelde aanpak van de participatie (zie par. 4)?
3. Hebt u andere punten die u het college wilt meegeven voor de aanpak en inhoud van de Lokale Sociale Agenda?